

Látogatás a füstnél.

— Nincs segítség a baj ellen. —

Régi kebelbarátunknál — ezuttal a kebelbarát kifejezést szó szerint kell venni — voltunk kénytelenek ma ismét látogatást tenni: arra voltunk ugyanis kíváncsiak, meddig tart még az Erzsébetvárosban az az embertelen füst, a melyet a legoridoxabb nem dohányzó is kénytelen állandóan — *mellre szivni*. Természetesen a főváros saját külön — földleírásokban nem jelzett — tüzhányóját, a Hungária-fürdőt kerestük föl, hogy föltegyük azt a tréfásan hangzó, de valójában szörnyen komoly kérdést: miért és meddig füstöl még a kémény, noha a tanács, a közmunkaügyek vezetősége és a VII. kerület elüljárósága szerint ennek az orrofacsaró, tüdőtrontó, arcot és ruhát mocskoló kormos füstnek már rég nem volna szabad mutatkoznia a főváros kellős közepén.

Visszaemlékeztünk arra az utunkra, a melyet körülbelül egy éve tettünk s a mikor szintén azt kérdeztük Ringer Lajos doktortól, a Hungária-fürdő igazgatójától, hogy meddig akarják még próbára tenni a környék lakosságának a türelmét, az idegeit és az egészségét. A felelet akkor teljesen megnyugtató volt. Az igazgató ur megmutatta nekünk a fürdő föld alatt lévő hatalmas gépházában a kazánokat, szám szerint nyolc darabot, a melyeket éppen akkor láttak el füst-emésztő szerkezettel.

Ez az új fölszerelés, — mondotta az igazgató — rengeteg pénzbe kerül a vállalatnak, de szívesen áldozunk, mert magunk is belátjuk, hogy a füst nem tarthat tovább az egész környék állandó bosszúságára. A kazánok átalakítása már megtörtént, csak még egy és más simítani való van hátra, ám legkésőbb decemberben már soha senki füstöt látni ezen a környéken a mi hibánkból nem fog.

Azóta, mint tudvalevő, elmúlt január is, február is, sőt most már lassan az újabb december felé közeledünk, de azért a füst eddig nem látott bámulatos bőséggel ömlik még most is kifelé a Hungária-fürdő kéményeiből. Ma például, a mikor ismét megkeres-

tük a fürdő igazgatóját, valóságos irtóly borította el a májusi égboltot azon a vidéken, a hol a fürdő rengeteg épületömbje emelkedik. Kétségtelen, hogy az Erzsébetváros ama részének lakói szomorúsággal néztek ablakaikból a liget vagy a Józsefváros felé, a honnan azurkészségű ég nevetett rájuk, mialatt fölöttük egy viharos, komor őszi tájképnek a sötétsége borongott.

Ez a rengeteg, valósággal kézzelfogható füst azonban nem gátolta meg Ringer doktort abban, hogy ábrándos optimizmussal ne beszéljen arról a nagyszerű átalakításról, a melyet a fürdő kazánjain végeztek. Most már minden készen van, csak még nem teljesen, — a mi természetes — még van kazán, a melyen nincs láncrostély, sem másféle füstemésztő szerkezet, de azért az igazgató szerint már ideálisnak mondható az állapot. Egyébként itt következik szószerint az, a mit mondott.

— Csodálkozom, — kezdte Ringer doktor — hogy még mindig panaszkodnak a fürdő füstje ellen, holott mi már mindent megtettünk, a mi lehetséges volt. Látja, kérem, már építjük is fürdünk új részét, a melyhez pedig a főváros tanácsa nem akart addig építő-engedelmet adni, a míg a kéményeink füstölnek. Ime, építünk, a mi azt jelenti, hogy az elüljáróság, a közmunkatanács és maga a városi tanács

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző

Cím *Látogatás a füstnél.*

Forrás: *Esti ujság*

Bp.

(Hely)

1913 4/8

(Idő)

(Köt. v. füz.)

Osztályozás

Tárj

614.71

Hely

Idő

"1913"

Személy

Helyszám

is meggyőződött immár róla, hogy mi mindent megtettünk, a mi tőlünk telt. Nyolc kazánunk dolgozik állandóan, ezek egy részére láncrostélyt szereltettünk, a mely a legideálisabb füst-emésztő-szerkezet, néhány kazánunk, ha nem is automatikus, de mégis füsttelen fűtésre van berendezve, és mindössze egy olyan kazánunk van, a mely még régi rendszerű. De már ezt is átalakítjuk.

— Mi hétköznaponként háromszáz métermázsza szénét tüzelünk el, vasárnap négyszázat. Kazánjaink, füst okozása nélkül körülbelül kétszáznyolcvan métermázsza szénét tüzelhetnek el naponként vagyis naponként csak husz métermázsza szénét tüzelnek el úgy, hogy füstöt okoz. Vasárnap pedig százhusz métermázsza szénét okoz ilyen füstös tüzelést. Ezekből a számokból is látszik, hogy a veszedelem nem olyan nagy, a milyennek a közönség türelmetlenségében föltűnteti. Egyébként is a fürdő füstje oly magasan száll ki a kéményekből, hogy rendszerint nem is a környékre csapódik le, hanem a szél messze elsodorja egészen a ligetig. De itt az Erzsébetvárosban már szokás, hogy ha akár valamelyik pékműhelynek, esetleg pedig valamely gyárnak a füstje csavarja a járókelők orrát, akkor is mindjárt benünket szidnak. Holott még ha okoznánk is némi kellemetlenséget a füsttel, ezt is megbocsáthatnánk nekünk, mert hiszen a fürdőkben naponként tízezernyi ember szokott megfordulni és ilyen tömegnek a kedvéért akár el is lehet viselni valamit.

... Ennyit mondott Ringer dr., miközben fejünk fölött pazar bőségben dől kifelé a fürdő kéményeinek a füstje. A helyzet egészen elszomorító. Mert a főváros hatóságai immár teljesen nyugodtak, tökéletesen belátják a fürdő vezetőségének az igazságát, vagyis immár nincsen fórum, a melyhez a közönség panaszával odafordulhatna. A már most is óriási fürdőtelep ismét gyarapodni fog egy nagyszabású épülettel, a mi annyit jelent, hogy a jövőben a füst is nagyobb lesz. Mert ha nagyobb a fürdő, több meleg vízre, több füstre van szüksége. A meglévő kazánok által pedig a hőfejlesztés növelése csak olyformán lehetséges, ha az aránylagos füstemésztés rendszerétől is eltérnek és ismét a teljesen régi módi fűtéshez folyamodnak, a mely esetben több szén égethető és több hőseget lehet fejleszteni.

Ugy látszik, hogy mint az igazi krátereknél, itt is csak valami csoda segíthet és gátolhatja meg ezeket a pusztító kitérőseket.